

SİVİL HAVACILIK KABİN HİZMETLERİ ÖĞRENCİLERİNİN YETKİNLİKLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE YARATICI DRAMA

Gülnaz Karahan¹

Göksu Göker²

ÖZ

Bu çalışmanın genel amacı eğitimdeki diğer tekniklerle birlikte, yaratıcı drama yöntemini etkili bir şekilde kullanarak Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri öğrencilerine müfredatta yer alan kişisel yetkinlik ve İngilizce konularının içinde geçen kavramları yaşamın bir parçası olarak sunmak, farkındalıklarını artırmak ve iletişimde rahatlık kazanmalarını sağlamaktır. Çalışmada doğaçlama, yarım kalmış materyaller, tüm grupla doğaçlama, sevgili günlük, pandomim gibi yaratıcı drama teknikleri kullanılmıştır. Yaratıcı drama teknikleri dışında; tüm fiziksel tepki yöntemi, telkin yöntemi, iletişimsel yöntem, işitsel-görsel yöntem, doğal yöntem, beyin fırtınası, soru-cevap, münazara teknikleri; gibi tekniklere de yer verilmiştir. Çalışma grubunda yer alan 16 öğrenci yaratıcı drama ile uygulanan 28 saat ders almışlardır. Her ders sonunda öğrencilerin değerlendirme formlarında belirttiği düşünceler dikkate alındığında ve yetkinlik ile İngilizce ders notları değerlendirildiğinde projenin genel itibarı ile verimli olduğu; yaratıcı drama yöntemiyle, öğrenmenin çok daha etkili olabileceği görülmüştür. Tüm bu ifadeler doğrultusunda, çalışmanın olumlu ve faydalı olacağı kanısına varılmıştır. Bu bağlamda çalışma sonuçlarından hareketle yaratıcı dramanın tüm Meslek Yüksek Okullarında zorunlu ders statüsünde yer almasının eğitim ve öğretime büyük bir katkı sağlayacağı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı Drama, Yetkinlik Gelişimi, İngilizce Öğrenimi, Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri.

Jel Kodları: I2, I23

CREATIVE DRAMA IN DEVELOPING COMPETENCIES OF CIVIL AVIATION CABIN SERVICES STUDENTS

ABSTRACT

The general purpose of this study is to present the concepts of personal competence and English in the curriculum to the Civil Aviation Cabin Services students by using the creative drama method effectively, together with other techniques in education, to increase their awareness and to gain comfort in communication. Creative drama techniques such as improvisation, unfinished materials, improvisation with the whole group, dear diary, pantomime were used in the study. Apart from creative drama techniques; all physical response method, suggestion method, communicative method, audio-visual method, natural method, brainstorming, question-answer, debate techniques; techniques such as 16 students in the study group took 28 hours of lessons applied with creative drama. Considering the opinions expressed by the students on the evaluation forms at the end of each course and evaluating the proficiency and English course grades, the project is generally productive; It has been seen

* Bu çalışma 10-13 Mayıs 2022 tarihleri arasında düzenlenen “Dijital Çağda Meslek Yüksekokullarının Yeniden Yapılandırılması” uluslararası sempozyumunda sunulan bildirinin genişletilmiş halidir.

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, gkarahan@fsm.edu.tr, 0000-0001-7175-1352

² goksu-goker@hotmail.com

that learning can be much more effective with the creative drama method. In line with all these statements, it was concluded that the project would be positive and beneficial. In this context, based on the results of the study, it can be said that the inclusion of creative drama as a compulsory course in all Vocational Schools will make a great contribution to education and training.

Keywords: Creative Drama, Competency Development, English Learning, Civil Aviation Cabin Services.

JEL Codes: I2, I23

GİRİŞ

Meslek Yüksek Okulu Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri ğrencilerinin iyi olma hâlinin artırılması, dünyada ve ülkemizde hızla dönüşen ekonomik ve toplumsal hayatın gereksinimlerini anlamaları ve buna uygun yetkinlikleri zamanında edinebilmeleri büyük önem taşımaktadır. Öğrencilerin kendilerine ayna tutarak daha iyi tanınmalarına ve yetkinliklerini geliştirerek mesleki olarak yeterliliklerini artırmalarına, işe alımlarda ve çalışma hayatlarında daha başarılı olmalarına yardımcı olacaktır.

Küreselleşmenin gereği olarak ağı yakalamak, ağdaş olabilmek için anadilin yanı sıra yabancı dil öğrenimine önem vermek gerekir. Günümüzde küreselleşme, ekonomik ve teknolojik gelişmeler İngilizceyi, küresel iletişimin ortak dili hâline getirmiştir. Havacılık sektöründe kullanılan dil de İngilizcedir. Hedef ğrencilerimiz için İngilizce işe alımlarda ilk zorunlu şart olarak görülmektedir.

Ülkemizde ğrenciler müfredatlarında yer alan İngilizce derslerinde belli bir gelişim gsterebilseler bile konuşmada büyük zorluklar çekmektedirler. Bu durumun en önemli sebebi, yanlış ğretim strateji, yöntem ve tekniklerinin kullanılmasıdır. Yaratıcı drama, bir grubu oluşturan üyelerin yaşama deneyimlerinden yola çıkararak, bir amacın, düşüncenin, doğaçlama, rol oynama (rol alma) gibi tekniklerden yararlanarak, canlandırılmasıdır (Köksal Akyol, 2003, s. 179). Canlandırma süreçleri deneyimli bir lider/eğitmen eşliğinde yürütülürken kendiliğindenliğe, şimdi ve burada ilkesine, “-miş” gibi yapmaya dayalıdır ve yaratıcı drama, oyunun genel özelliklerinden doğrudan yararlanır. Eğitimde yaratıcı drama bilimsel çalışma disiplini olarak çok yeni bir alan olmasına karşın, ağdaş insanın gereksinimini karşılamada ve yaratıcı bireyi yetiştirmede etkili olabilecek bir alandır.

Eğitimde yaratıcı drama, yöntem (araç) ve disiplin (amaç) niteliği ile sistemde etkin olarak yer almamakla birlikte kendisine aynı zamanda bir sanat-estetik eğitimi ve eğitimde etkili ve aktif bir yöntem olarak yer bulmaya çalışmaktadır. İletişimsel yöntem ve yaratıcı drama yönteminin dil becerilerini kazandırmada oldukça büyük bir payı vardır. Öğretmen, polis ve hizmet sektöründe çalışan kişilerin hizmet içi eğitimlerinde sosyal olarak görevlerini anlamaları ve kavramaları amacıyla drama sıklıkla kullanılan bir yöntemdir (Levent, 1999).

Yaratıcı drama yöntemi ile öğrenciler bir bakıma hayatın provasını yaparlar ve bu sayede birçok kazanım elde ederler. Hayal gleri gelişir, sosyal gelişime katkı sağladığı için sosyal rollere hazırlanırlar, sorumluluk bilinci oluşur, başkaları ile olumlu ilişkiler kurarak paylaşmanın ne kadar önemli olduğunun farkına varırlar, deneyim kazanırlar, düşüncelerini rahatça ve özgürce ifade

edebilecekleri platformlarda yer alırlar. Tüm bu kazanımlara ulaşırken yaratıcı dramanın yöntem ve tekniklerinin katkılarıyla İngilizcenin konuşulduğu ortamlarda kendilerini etkin bir şekilde ifade edebilecek hale gelirler.

Konuları yaratıcı drama sırasında gerçekleştirdikleri canlandırmalarla işleyen öğrenciler hem yetkinlikleri içselleştirmekte hem de günlük yaşamda kullanılan dil öğrenmektedir. Bu metot ile öğrencilerin edinimleri daha kalıcı hale gelmektedir. Bu çalışma, Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri öğrencilerinin kişisel yetkinliklerine, katkı sağlanması amaçlanmıştır. Bu çalışmada İstanbul Drama Sanat Akademisi MEB Sertifika Programını 2018 yılında bitirmiş olan 16 kişi ile yürütülen yaratıcı drama uygulama planları, bu çalışmanın atölyelerini oluşturmuştur. Çalışma yaratıcı drama teknikleri kullanılarak hazırlanmıştır. Doğaçlama, yarım kalmış materyaller, tüm grupla doğaçlama, sevgili günlük, pandomim, donuk imge, başlık koyma, rol içinde yazma, yaşamda bir gün, ritüeller-seremoniler, fotoğraf karesi teknikleri kullanılmıştır.

Yaratıcı drama teknikleri dışında; dilbilgisi-çeviri yöntemi, işitsel-dilsel yöntem, bilişsel yöntem, dolaysız yöntem, tüm fiziksel tepki yöntemi, telkin yöntemi, iletişimsel yöntem, işitsel-görsel yöntem, doğal yöntem, beyin fırtınası, soru-cevap, münazara teknikleri; karikatür, resim, mektup, anekdot yazma; gibi tekniklere de yer verilmiştir.

1. YARATICI DRAMA

Drama öğrencilerin hangi durumda nasıl davranmaları gerektiğini yaşayarak öğrenmelerini sağlayan bir öğretim tekniğidir. Problem çözme ve iletişim kurma yeteneğini geliştirir. Bu teknik, bilinen en eski öğretim tekniklerinden birisidir. Çok kullanışlı ve yararlı olduğu için günümüzde okullarda yaygın olarak kullanılmaktadır. Drama tekniğini yararları şöyle sıralanabilir (Demirel, 2004). Etkili ve dikkatli dinleme yeteneğini geliştirir. Kişinin kendine olan güvenini artırır. Anlama yeteneğini ve yaratıcılığı artırır. Akıcı konuşmayı geliştirir. Dramada birey kendi açısından yaklaşır ve ne yapması gerektiğine ilişkin (doğaçlama) rol oynar. Bireysel beklenmedik durumlarda nasıl davranması gerektiğini çözer. Öğrencinin kendi duygu ve düşüncelerini, başka bir kişiliğe girerek ifade etmesini sağlayan bir tekniktir. Öğrencilerin aktif katılımını sağlayarak, yaparak-yaşayarak öğrenmesini sağlar. Öğrencinin nasıl davranması gerektiğini yaşayarak öğrenmelerini sağlar.

Drama, bir sözcüğü, bir kavramı, bir davranışı, bir tümceyi, bir fikri bir yaşantıyı veya bir olayı; doğaçlama, rol oynama gibi tiyatro ya da drama tekniklerinden yararlanarak, bir grup çalışması içinde oyun veya oyunlar geliştirerek, eski bilişsel örüntülerin yardımıyla yeniden yapılandırmaya yönelik etkinlikler sürecidir. (Köksal Akyol, 2003: 179).

2. EĞİTİMİN YARATICI DRAMA İLE İLİŐKİSİ

Eğitimde yaratıcı drama bilimsel çalışma disiplini olarak çok yeni bir alan olmasına karŐın, ađdaŐ insanın gereksinimini karŐılamada ve yaratıcı bireyi yetiŐtirmede etkili olabilecek bir alandır. Eğitimde yaratıcı drama, yöntem (araç) ve disiplin (amaç) niteliği ile sistemde etkin olarak yer almamakla birlikte kendisine aynı zamanda bir sanat-estetik eğitimi ve eğitimde etkili ve aktif bir yöntem olarak yer bulmaya çalıŐmaktadır (stndağ, 1996: 20).

Eğitimin en genel amacının bireylerde olumlu yönde davranıŐ geliŐtirmek olduğu söylenebilir. Eğitim, toplum dinamizmini eğitsel ve kültürel açıdan geliŐtirmekten sorumlu, kuŐaklar arası devredilen ve bilimsel tutumu zorunlu kılan bir alandır. Bu nedenle tüm eğitim sistemleri, kültürü tanıtma amacının yanında kültürü geliŐtirme ve aktarma amacını da benimserler (Uygur, 1996: 28).

Eğitimci, içinde yaşadığı zamanın i atılımını elden geldiğince erken sezmeli, zamanı dokumalı, örtük-değerli kımlıtları geliŐtirmek amacını taŐımalı, tüm çabasını zamanına yaraŐan yaŐam ereklerni çađdaŐlarına göstermede ve bu ereklere varmayı olanaklı kılmada yođunlaŐtırılmalıdır. İnsan davranıŐlarının deđiŐmesi ve geliştirilmesinde yaŐantıların önemli bir yeri vardır. YaŐantı, kişinin tüm algıları ve etkinlikleri ile kazandığı bilgi ve becerilerdir. Bu nedenle eğitim ve kültürlenme arasında yakın bir iliŐki vardır. İnsanın yaşadığı evre ile etkileŐim sürecine girmesi onu olgunlaŐma sürecine götürür. Bu süreç ile insan, kendi kültürel çevresini oluŐturma çabası içerisinde olur. Bu çaba, yaŐamı devam ettirmek, geliŐtirmek, sağlıklı, dengeli, uyumlu olmak, kendini tanımak ve gerçekleŐtirmek gibi gereksinimleri karŐılamaya dönük olmak durumundadır. Bu nedenlerle bir toplumda yeni ürünleri ortaya koyabilecek ve her alanda etkinliğini sürdürebilecek yaratıcı bireylere gereksinim bulunmaktadır. Bilinçlenme ve kültürlenme süreci olan eğitim, teknolojik ilerleme karŐısında bireylerin bu gereksinimlerini karŐılayabilecek ve yaŐama ayak uydurmasını kolaylaŐtırabilecek olanakları da sağlamak durumundadır. Bu durum bireyin yaratıcılığının geliŐmesi ile doğru orantılı olup; eğitime uygun ortamları hazırlamak gibi bir sorumluluğu yüklemektedir. Eğitim, bir bütünlük içerisinde bireylerin duyuşsal, deviniŐsel ve bilişsel olarak en uygun ve ileri düzeyde yetiŐtirilmesini amaçlar. Bu bütünlük ile insanın yaşadığı evre arasında bir iletişimin kurulması, denge ve uyumun oluŐturulması gerekir ki bunda da tümel bir eğitim yaklaŐımına sahip olan yaratıcı drama alanına çok önemli görevler düŐer Adıgüzel, 2015: 50).

AŐırı ussal, ezbere yönelik, aŐırı bilgi yüklü, okul yaŐamından zevk almaya yneltmeyen, öğrenmenin duyuşsal, sezgisel yanını savsaklayan, öğrencinin yaşayarak öğrenip kendi sentezlerine varamadığı bir eğitim anlayıŐının, yetiŐtirmek durumunda olduğu ađdaŐ insanın gereksinimlerini karŐılayamayacađını vurgular. Bunun belirgin nedeni, eğitim anlayıŐının ya da felsefesinin geleneksel yapısını koruması, toplumsal duygu (conformism) ve ortalamadan sapma korkusunu yaŐamasıdır. Doğal olarak aynı korku bu sistem içerisinde yetiŐen bireye de yansımakta, birey içinde yaşadığı yenileri yakalayamamakta, eğitimin uyucu sınırları içinde sıkıŐmaktadır.

Bu sıkışıklık bireyde çözmesi gereken ikilemi yaratmakta ve yaşatmaktadır. Birey ya içinde yaşadığı grubun yargılarıyla hemfikir olacak, yani uyucu olacak ya da kendini bir an önce tanıyacak, kendi görüş ve düşüncelerini savunacak, böylece grubun fikir birliğine karşı kendi bağımsızlığını, özerkliğini koruyabilecektir (Adıgüzel, 2015: 50).

Düşünmenin yerini ezberciliğin, okumanın yerini bilgi yığmasının aldığı bir öğretim sisteminde yetişecek bireyin bu ikilemleri yaşamamasını beklemek olanaklı görünmemektedir. Eğitimdeki bu tür yaklaşımlar, yeni olmayan bir içeriğin öğretildiği ve öğretmenin mutlak otoritesine bağlı, öğrencinin sürekli boyun eğmesinin beklendiği anlayışlara sahiptir. Oysa sistem öğrenciyi merkeze alıp onu düşünsel etkinliklere yönlendirmeli, bireye “birey” olma şansı verebilmelidir. Etkin bir katılımı içerdiği ve öğrenmede kalıcılığı sağladığı için yaşantılara dayalı öğretim çok önemlidir. Demirel (2005)’in sözel ağırlıklı öğretimde %10 olan hatırlama ve kalıcılık görselde %30, yaşantılara dayalı öğretimde %90’a ulaşmaktadır görüşü bu anlayışı desteklemektedir. Bu gerçeğin insanlığın kültürel mirası olarak benimsenmesi gerektiğini eski Çin atasözü de göstermektedir: “Duyarsam unuturum, görürsem hatırlarım, yaparsam anlar ve öğrenirim”. İnsanın öğrenme biçimlerinin ve yaklaşımlarının öğrenmedeki önemi bu nedenle daha belirgin hale gelmektedir. Kendini geliştirmeyen bir eğitim sistemini yadırgamak, ondan kuşku duymak, onu sorgulamak, ona alternatif düşünceler ortaya koymak, onu uygulamak, ona yeni etkileşimlere girme becerisini kazandırabilmek için yeni araştırma ve uygulama alanlarına, yeni yaklaşımlara, yeni bazı yöntemlere gereksinim duyulur. Eğitimde yaratıcı drama, bu yaklaşım ve yöntemlerden biridir ve sahip olduğu özellikler nedeniyle toplumsal değişimlerin çok hızlı yaşandığı günümüzde, yeni ve özgün düşünceler üretecek bireylerin yetiştirilmesinde önemle sahip olabilir. Yaratıcı drama eğitimi alan bireyler yeni durumlara uyumda ve yeni sorunlara değişik çözümler getirebilmede belirgin özellikler kazanabilir. Sözelimi yaratıcı drama Gardner’ın çok yönlü zekâyâ dönük uygulamalardaki işlevselliği nedeniyle, sınıf içi ve dışındaki amaçlara uygun her türlü ortamda yaşantılara dayalı öğrenmeyi gerçekleştirebilecek özelliklere de sahiptir (Adıgüzel, 2015).

3. YARATICI DRAMA VE YETKİNLİK GELİŞİMİ

Hayatın içinde deneme şansı olmayan birtakım rollere girerek yapılan canlandırmalarla zorunlu olarak kullanılan iletişim öğeleri kaynak ve alıcının her durumda ne gibi etkileşimlerde bulunduğunu gösterdiği için drama, iletişim becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir öğrenme alanıdır (Akoğuz, 2002, s. 59).

Drama etkinlikleri, çocuğun yalnızca kendine güvenmesini değil, başkalarına güvenmesini de sağlayabilir. Sosyal ilişkilerde başarılı olmak yalnızca kendine güvenle elde edilemez. Aynı zamanda başkalarına da güvenmeyi gerektirir (Önder, 1999: 78).

Kendine ve başkalarına güven duygusu gelişmiş birey bir grup içinde yer almanın da hazzını alarak sosyalleşmenin anlamını kavrayacaktır (Akoğuz, 2002: 63). Drama süreçlerinde gerçekleşen

Öğrenmenin ve sosyalleşmenin dışında drama, güven ve kendine saygıyı geliştirir; bir grubun yesi olmanın getirdiği toplumsal gizilgücü vurgular, iletişim ve problem zme yetilerini geliştirir (San, 1996: 11).

Drama süreçlerinde iletişimin her türlü öğesini sıklıkla kullanma fırsatı vardır. Drama yapısı nedeniyle yakın iletişimi ve paylaşmayı beraberinde getiren, iletişim unsurları ile donanımlı programlarla yürütülmektedir. Yaratıcı drama etkinliklerinin tümü sözlü ve sözsüz iletişime dayanır. Bu sürece katılanlar iletişim sürecinde öncelikle kendi düşüncelerinin, duygularının ve bedeninin farkına varır. Birey olarak tüm bunların farkında olmak ve bunlar arasındaki ilişkileri kurmak, başkalarıyla kurulan ilişkileri doğrudan etkiler. Kendi zelliklerinin farkında olan birey başkalarına da o gözle bakar ve onları da tanımaya çalışır (Arslan vd., 2010: 63).

Rol oynama, kişilerarası ilişkiler alanında gerçekçi bir yaşam sorununu iten geldiği şekilde sunmayı kapsar. Etkili bir şekilde kullanıldığı zaman bu yöntem öğrenenlerin bir duruma verecekleri tepkilerini geliştirme, vereceği cevapların sayılarını arttırma ve diğer kişilerin duygularına karşı duyarlılığı arttırmaya imkn verebilir. (Hollingsworth ve Hoover, 1999: 157).

Drama, iletişimde bulunmayı öğrenmek için yaşantılar sunar. İletişim kurmak için sırasını bekleme davranışından dinleme davranışına kadar birçok iletişim unsurunu yaşayarak deneyerek işelleştirmek mümkün olur (nder, 1999: 75).

Etkili iletişim kuramamanın nedenlerinin; biliş, algı, duygu, bilinç dışı, ihtiyaçlar, kişisel faktörler, roller, sosyal ve fiziksel evre, mesajın niteliği ve iletişim becerileri olduğu belirtilmektedir (Dökmen, 1996; am, 1997). Bireylerin istenilen nitelikte iletişim becerilerine sahip olmaları ise ancak eğitim ile mümkündür. Yaratıcı drama bu eğitim için kullanılan yöntem ve tekniklerden sadece bir tanesidir. Yaratıcı drama, herhangi bir konuyu, doğaçlama, rol oynama gibi tekniklerden yararlanarak, bir grupta ve bir grup üyelerinin yaşantılarından yola çıkarak canlandırmaktır. Bu canlandırma süreçlerinde oyunun genel özelliklerinden yararlanır ve bir lider eşliğinde yapılacak çalışmanın amacına, grubun yapısına göre önceden belirlenmiş ortamda yaratıcı drama süreci gerçekleştirilir (Adıgüzel, 2006).

Yaratıcı drama çalışmalarına katılanların, ilk başta grup içinde çalışmaya hazır olmaları gerekmektedir. Kendilerini güvende ve rahat hissetmeleri, zgr bir ortamda yaratıcı olabilmeleri, yeni keşiflere, düşüncelere ulaşabilmeleri, grup arkadaşlarıyla yapacakları çalışmalara bağlı olup, drama çalışmalarının gerçekleştirilebilmesi için birbirleriyle tartışarak, sesli düşünerek, değerlendirme yaparak, eleştirerek vb. her türlü düşünsel ve sözel boyutta çalışmalar yapılmaktadır. Bunların sağlıklı yapılabilmesi için de grup üyelerinin yeterli düzeyde iletişim becerisine sahip olması ve yerine getirmesi gereken ilk eylemlerindedir. Aksi takdirde, yapılan çalışmalardan beklenen verimin alınması beklenmemelidir (Orta, 2009: 185).

Yaratıcı drama çalışmaları sürecinde, katılan kişiler birbirleriyle, çeşitli kk gruplar halinde, başka gruplarla, drama lideriyle, lider kişi ya da gruplarla canlandırdıkları karakterler ya da tiplerle sürekli

iletişim halindedirler. Bu çalışmaların amacı, birlikte üreterek, paylaşma ve bu paylaşımından ortak yarar ve paydalar çıkarmaktır. Ayrıca, yaratıcı drama etkinliklerinin sonunda yapılan değerlendirmelerde yapılan tartışmalarda iletişimin önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır (Orta, 2009: 185).

4. YÖNTEM

Bu çalışmada neden ve sonuç ilişkini kurmak amacıyla uygulamacının gözetiminde bulgular oluşturmak için kullanılan deneme modeli ve mevcut ve geçmişte yer aldığı düşünülen bir durumu tekrar betimlemeyi amaçlayan tarama araştırma modelleri bir arada kullanılmıştır (Karasar, 2008: 87).

Araştırma evrenini bir vakıf üniversitesinde öğrenim gören Sivil Havacılık Meslek Yüksekokulu öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem olarak aynı İngilizce seviyesine sahip bir sınıfta öğrenim gören 16 öğrenci seçilmiştir.

İstanbul'daki bir Vakıf Üniversitesinin Meslek Yüksek Okulu Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri öğrencilerine 10.02.2020-22.05.2020 tarihleri arasındaki Drama dersi kapsamında uygulanmıştır.

Çalışmanın içeriğini oluşturan derslerin konu başlıkları öğrencilerin kişisel gelişimine katkı sağlaması ve iletişimsel becerilerin geliştirilmesi amacıyla belirlenmiştir. Konular aşağıda yer almaktadır.

1. Ders; Kendini tanıma ve ifade etme
2. Ders; Mutluluk ve pozitif düşünme
3. Ders; İnsani ve ahlaki değerler
4. Ders; İletişim,
5. Ders; Stres yönetimi
6. Ders; Öfke kontrolü
7. Ders; Ekip çalışması
8. Ders; Zaman yönetimi
9. Ders; Empati
10. Ders; Beden dili

Çalışma yaratıcı drama teknikleri kullanılarak hazırlanmıştır. Doğaçalama, yarım kalmış materyaller, tüm grupla doğaçalama, sevgili günlük, pandomim, donuk imge, başlık koyma, rol içinde yazma, yaşamda bir gün, ritüeller-seremoniler, fotoğraf karesi teknikleri kullanılmıştır.

Yaratıcı drama teknikleri dışında; dilbilgisi-çeviri yöntemi, işitsel-dilsel yöntem, bilişsel yöntem, dolaysız yöntem, tüm fiziksel tepki yöntemi, telkin yöntemi, iletişimsel yöntem, işitsel-görsel yöntem, doğal yöntem, beyin fırtınası, soru-cevap, münazara teknikleri; karikatür, resim, mektup, anekdot yazma; gibi tekniklere de yer verilmiştir.

Çalışmanın uygulama aşamasında; A3-A4 kâğıtları, küçük top, beden dili flash kartlar, halat, oyun hamurları, karton kâğıtlar, makarna, gazete kâğıtları, örnek çiftlik resmi görseli, küçük karton kutular,

karakter örnekleri, renkli kalemler, pastel boyalar, makaslar, resimli kartlar, renkli çıktılar, yapıştırıcılar, renkli fon kartonlar, kullanılmıştır.

Çalışma Uygulama Süreci tarihleri arasındaki atölyelerde hızlandırılmış kurs kapsamında uygulanmıştır.

Bu çalışmanın genel amacı; eğitimdeki diğer tekniklerle birlikte, yaratıcı drama yöntemini etkili bir şekilde kullanarak Kabin Hizmetleri ğrencilerine müfredatta yer alan kişisel yetkinlik ve İngilizce konularının içinde geçen kavramları yaşamın bir parçası olarak sunmak, farkındalıklarını artırmak ve iletişimde rahatlık kazanmalarını sağlamaktır. Uygulamalarda kullanılan dil İngilizce olacağı için İngilizce dilinin gelişimine de katkı sağlaması hedeflenmiştir.

Bu amaçla hazırlanan 10 uygulama planı hazırlanmıştır. Bu alışmalar sonrasında öğrencilerin kazanımları aşağıda belirtilmiştir.

- Kişisel özellikleriyle ilgili farkındalığı artar.
- Grup içerisinde kendini ifade eder.
- Kendini tanıma ve ifade etmenin olumlu etkilerini fark eder.
- Pozitif düşüncenin kişilik ve hayata bakış üzerine etkisini keşfeder.
- Kendisini mutlu eden Őeylere dair farkındalık kazanır.
- Mutluluğa giden yolun pozitif düşüncelerden geçtiğini kavrar.
- İnsani ve ahlaki değerlerin farkına varır.
- İnsani ve ahlaki değerlerin önemini vurgular.
- Empati kurarak ahlaki ve insani değerlerde farklı olanları
- İletişim Őekilleri konusunda bilinçlenir.
- Etkili iletişim farkındalığı kazanır.
- İletişim hatalarını öğrenerek yapmamaya çalışır.
- Stresin kaynağını anlar.
- Stresle başa çıkma yöntemlerini kullanabilir.
- Stresin olaylar değil ona verdiğimiz tepkiler olduğunu kavrar.
- Öfkenin zararları gözlemlenir.
- Öfkenin neden ve nasıl kontrol edilmesi gerektiğini bilir.
- Öfke kontrolünde kullanılması gereken teknikleri uygulayabilir.
- İletişim ve insan ilişkileri güçlenir.
- Sorumluluk duygusu gelişir.
- Farklı fikirlere bakış açısı olumlu yönde gelişir.
- Zamanı etkin ve verimli kullanma becerilerini geliştirir.
- Zaman yönetiminde dikkati yoğunlaştırma becerisini geliştirir.
- Belirli bir hedef ve amaç doğrultusunda planlama yapar.

- Empati ve iletişim kalitesini arttırır.
- Karşıdaki kişileri anlama seviyesi yükselir.
- Olaylara sadece kendi açısından bakmamaya başlar.
- Beden dili hakkında bilgi ve farkındalığı oluşur.
- Kendi beden dilini doğru yönetir
- İnsanlarla iletişimde beden dilinin de etkisini göz önüne alır.

5. BULGULAR

Meslek Yüksek Okulu Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri öğrencilerine de 10.02. 2020-22.05.2020 tarihleri arasındaki Drama dersi kapsamında uygulanmıştır. Drama dersine katılan öğrencilere ekte sunulmuş olan değerlendirme formu ile elde edilen veriler, ortalamalar alınarak tablolaştırılmıştır. Daha sonra bu tablolar aşamalara göre ayrı ayrı değerlendirilmiş ve altlarına yorumlamaları yapılmıştır. Çalışmada atölye çalışmalarına katılmış ögeri dönüşleriyle düzenlenen ve ekte sunulmuş olan değerlendirme formu ile elde edilen veriler, ortalamalar alınarak tablolaştırılmıştır. Daha sonra bu tablolar aşamalara göre ayrı ayrı değerlendirilmiş ve altlarına yorumlamaları yapılmıştır.

Tablo 1 Değerlendirme Formu

DEĞERLENDİRİLEN ADI SOYADI: ÖLÇÜTLER			Her Zaman	Çoğunlukla	Bazen	Çok Az	Hiç
			5	4	3	2	1
1	HAZIRLIK	Hedef ve Kazanımlar doğru ifade edilmiş mi?					
2		Hedef ve Kazanımlar konuya uygun mu?					
3		Hazırlıkla ilgili tanımlamalar yeterli mi?					
4	ISINMA VE OYUN	Isınma ve oyun aşamasındaki tanımlamalar anlaşıldı mı?					
5		Isınma aşamasındaki tanımlamalar konuyla ilgili miydi?					
6		Oyun konuyla ilgili miydi?					
7	DOĞAÇLAMA	Doğaçlama/lar iyi tanımlanmış mı?					
8		Doğaçlama/lar kazanımlarla uyumlu muydu?					
9		Doğaçlama/lar konunun anlaşılmasına katkı sağladı mı?					
10	OLUŞUM	Oluşuma geçiş iyi planlanmış mı?					
11		Oluşum yaratıcılığı destekledi mi?					
12		Oluşum özgün müydü?					
13	DEĞERLENDİRME ARAÇ GEREÇLERİ	Verimli bir değerlendirme yapıldı mı?					
14		Değerlendirme soruları kazanımları kapsıyor muydu?					
15		Araç – Gereç verimli kullanıldı mı?					

16	LİDERLİK	Liderin gruba hâkimiyeti nasıldı?					
17		Liderin tanımlamaları anlaşılıyor muydu?					
18		Lider zamanı verimli kullandı mı?					
19		Liderin yaptığı plan yeterli miydi?					

Değerlendirme formlarının ortalamalarından elde edilen bu tablonun, her bir bölümünde elde edilen sonuçlar ayrı ayrı ele alınarak yorumlamalara gidilmiştir.

Tablo 2 Hazırlık Aşaması Değerlendirmesi

1	HAZIRLIK	Hedef ve Kazanımlar doğru ifade edilmiş mi? sorusuna 14 kişi "Her Zaman", 2 kişi "Çoğunlukla" cevabı vermiştir.
2		Hedef ve Kazanımlar konuya uygun mu? sorusuna 15 kişi "Her Zaman", 1 kişi "Çoğunlukla" cevabı vermiştir.
3		Hazırlıkla ilgili tanımlamalar yeterli mi? sorusuna 12 kişi "Her Zaman", 4 kişi "Çoğunlukla" cevabı vermiştir.

Hazırlık aşaması değerlendirme ortalamaları ele alındığında %90 oranında "Her Zaman", %19 oranında "Çoğunlukla" değerlendirme yapılarak, hazırlık aşamasındaki çalışmaların yüksek düzeyde yerine getirilmiş olduğu belirtilmiştir. "Bazen", "Çok Az", "Hiç" cevaplarına yer verilmemesi de göz önünde tutulduğunda oldukça başarılı bir hazırlık aşaması gerçekleştirilmiş olduğu yorumuna gidilmiştir.

Hazırlık kısmındaki öznel değerlendirmeler incelendiğinde ise; "Bilgilendirici ve farkındalık yaratıcıydı.", "Detaylara inilmesi konuya destekleyici bir giriş oldu.", "Anlatımı özgün ve sıkıcı değildi.", cümleleri ile karşılaşmış olup bu anlamda büyük çoğunluğunun olumlu olduğu görülmüştür.

Tablo 3 Isınma ve Oyun Aşaması Değerlendirmesi

4	ISINMA VE OYUN	Isınma ve oyun aşamasındaki tanımlamalar anlaşıldı mı? sorusuna 13 kişi "Her Zaman", 3 kişi "Çoğunlukla" cevabı vermiştir.
5		Isınma aşamasındaki tanımlamalar konuyla ilgili miydi? sorusuna 13 kişi "Her Zaman", 3 kişi "Çoğunlukla" cevabı vermiştir.
6		Oyun konuyla ilgili miydi? sorusuna 14 kişi "Her Zaman", 2 kişi "Çoğunlukla" cevabı vermiştir.

Isınma ve oyun aşamaları değerlendirme ortalamaları ele alındığında %89 oranında "Her Zaman", %11 oranında "Çoğunlukla" değerlendirme yapılarak ısınma ve oyun aşamalarındaki çalışmaların yüksek düzeyde yerine getirilmiş olduğu belirtilmiştir. "Bazen", "Çok Az" ve "Hiç" cevaplarına yer verilmemesi de göz önünde tutulduğunda oldukça başarılı bir ısınma ve oyun aşaması gerçekleştirilmiş olduğu yorumuna gidilmiştir.

Isınma ve oyun kısmındaki öznel değerlendirmeler incelendiğinde ise; "Konuyla yakından ilgiliydi.", "Isınma ve oyun birbiriyle uyumlu ve özgündü.", "Eğlenceliydi." "Konuya uygundu." cümleleri ile karşılaşılmış olup bu anlamda hepsinin olumlu olduğu görülmüştür.

Tablo 4 Doğaçlama Aşaması Değerlendirmesi

7	DOĞAÇLAMA	Doğaçlama/lar iyi tanımlanmış mı? sorusuna 14 kişi "Her Zaman", 2 kişi "Çoğunlukla" yanıtını vermiştir.
8		Doğaçlama/lar kazanımlarla uyumlu muydu? sorusuna 12 kişi "Her Zaman", 4 kişi "Çoğunlukla" yanıtını vermiştir.
9		Doğaçlama/lar konunun anlaşılmasına katkı sağladı mı? sorusuna 13 kişi "Her Zaman", 3 kişi "Çoğunlukla" yanıtını vermiştir.

Doğaçlama aşaması değerlendirme ortalamaları ele alındığında %80 oranında "Her Zaman", %20 oranında "Çoğunlukla", değerlendirmesi yapılarak doğaçlama aşamasındaki çalışmaların oldukça iyi bir şekilde yerine getirilmiş olduğu belirtilmiştir.

Doğaçlama kısmındaki öznel değerlendirmeler incelendiğinde ise; "Doğaçlamalar konunun pekişmesini sağladı.", "Bazı kısımlar konuya anlamamıza ilişkin daha net anlaşıldı.", "Konuya uygun ve eğlenceliydi", "Konunun içeriğini yansıttı" cümleleriyle karşılaşılmış olup bu anlamda hepsinin olumlu olduğu görülmüştür.

Tablo 5 Oluşum Aşaması Değerlendirmesi

10	OLUŞUM	Oluşuma geçiş iyi planlanmış mı? sorusuna 13 kişi "Her Zaman", 3 kişi "Çoğunlukla" yanıtını vermiştir.
11		Oluşum yaratıcılığı destekledi mi? sorusuna 12 kişi "Her Zaman", 4 kişi "Çoğunlukla" yanıtını vermiştir.
12		Oluşum Özgün müydü? sorusuna 12 kişi "Her Zaman", 4 kişi "Çoğunlukla", yanıtını vermiştir.

Oluşum aşaması değerlendirme ortalamaları ele alındığında %80 oranında "Her Zaman", %20 oranında "Çoğunlukla" yanıtı verilmiş olup, bu sonuçlardan sürecin olumlu olduğu sonucu çıkarılabilir. "Bazen", "Çok Az" ve "Hiç" cevaplarına yer verilmemesi de göz önünde tutulduğunda oldukça başarılı bir oluşum aşaması gerçekleştirilmiş olduğu yorumuna gidilmiştir. Oluşum kısmındaki öznel değerlendirmeler incelendiğinde ise; "Özgündü.", "Yaratıcı ve eğlenceliydi", "Daha çok konu üzerinde durulabilirdi" gibi yorumlar ile karşılaşılmış olup, bunlara göre sürecin büyük çoğunlukla olumlu geçtiği yorumu yapılabilir.

Tablo 6 Değerlendirme Aşaması Değerlendirmesi

13	DEğERLENDİRME	Verimli bir değerlendirme yapıldı mı? sorusuna 14 kişi "Her Zaman", 2 kişi "Çoğunlukla" cevabı vermiştir.
14		Değerlendirme soruları kazanımları kapsıyor muydu? sorusuna 13 kişi "Her Zaman", 3 kişi "Çoğunlukla" cevabı vermiştir.
15		Araç – Gereç verimli kullanıldı mı? sorusuna 14 kişi "Her Zaman", 2 kişi "Çoğunlukla" cevabı vermiştir.

Değerlendirme aşaması sonucunda çıkan ortalamalar ele alındığında %84 oranında "Her Zaman", %10 oranında "Çoğunlukla" değerlendirmesi yapılarak, bu aşama da olumlu bir süreç gerçekleştirilmiş olduğu yorumuna gidilmiştir. Değerlendirme kısmındaki öznel yazılar incelendiğinde ise; "Enerjik ve pozitif", "Konuya hakimdi.", "Yeterli ve anlaşılabilir". "gibi yorumlar ile karşılaşılmış olup bu anlamda hepsinin olumlu değerlendirmeler olduğu grlmştir.

Tablo 7 Liderlik Becerileri Değerlendirmesi

16	LİDERLİK	Liderin gruba hâkimiyeti nasıldı? sorusuna 16 kişi "Her Zaman", cevabı vermiştir.
17		Liderin tanımlamaları anlaşılıyor muydu? sorusuna 12 kişi "Her Zaman", 4 kişi "Çoğunlukla" cevabı vermiştir.
18		Lider zamanı verimli kullandı mı? sorusuna 12 kişi "Her Zaman", 4 kişi "Çoğunlukla" cevabı vermiştir.
19		Liderin yaptığı plan yeterli miydi? sorusuna 13 kişi "Her Zaman", 3 kişi "Çoğunlukla" cevabı vermiştir.

Liderlik becerileri üzerine yapılan değerlendirmelere göre; %79 oranında "Her Zaman", %13 oranında "Çoğunlukla" değerlendirmesi yapılarak liderlik becerilerinin oldukça yüksek düzeyde yerine getirilmiş olduğu belirtilmiştir. "Bazen", "Çok Az" ve "Hiç" cevaplarına yer verilmemesi, çok başarılı bir liderlik gerçekleştirilmiş olduğu yorumuna gidilmiştir.

Liderlik kategorisindeki öznel değerlendirmelerde; "Enerjik ve ses tonu konuya hakimdi.", "Beden dili kullanımı güçlüydü.", "Katılımcılara hakimdi.", " Başarılı ve eğlenceliydi." cümleleriyle karşılaşılmış olup bu anlamda hepsinin olumlu değerlendirmeler olduğu grlmştir.

Hazırlanan bu ders Fatih Sultan Mehmet Vakıf niversitesinde Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri Programı ğrencilerine 2019- 2020 Bahar döneminde 28 saat Drama dersi olarak uygulanmıştır. Bu dersi alan öğrencilerle yapılan yüz yüze görüşmelerde tüm öğrenciler bu uygulamadan çok memnun kaldıklarını, derslerin verimli geçtiğini, yaratıcı drama tekniklerini kullanmış olmanın, özgüvenlerine, kişiisel gelişimlerine ve dil edinimlerine doğrudan katkıda bulunduğunu ifade etmişlerdir. Her ders sonunda öğrencilerin belirttiği düşünceler ve İngilizce ders notları değerlendirilmiştir ve uygulamaların; ısınma, oyun, doğaçlama ve oluşum etkinlikleri süresince hedeflenen kazanımlara başarıyla ulaştıkları gözlemlenmiştir.

6. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bireylerin birbirleriyle etkili iletişiminde biliş, algı, duygu, bilinç dışı, ihtiyaçlar, kişisel faktörler, roller, sosyal ve fiziksel çevre, mesajın niteliği ve iletişim becerileri etkili olmaktadır (Dökmen, 1996; Çam, 1997). Etkin iletişim becerileri için eğitim gereklidir. Yaratıcı drama da eğitim için kullanılan yöntem ve tekniklerden biridir. Yaratıcı drama bir konuyu, doğaçlama, rol oynama gibi bazı teknikler yardımıyla grupla ve bu gruptaki kişilerin yaşantılarından yola çıkarak canlandırmaktır. Bu süreçlerde oyunun genel özellikleriyle ve bir lider yönlendirmesiyle çalışmanın amacına, grubun yapısına uygun olarak belirlenmiş bir ortamda yaratıcı drama süreci gerçekleştirilir (Adıgüzel, 2006).

Yaratıcı dramanın etkinliği için bu çalışmaya katılanların, grup içinde olmaya istekli olmaları ve buldukları ortamda kendilerini güvende ve rahat hissetmeleri çok önemlidir. Böylelikle yaratıcı olabilirler, yeniliklere açık olurlar gruptaki diğer katılımcılarla uyumlu çalışabilirler. Yaratıcı drama çalışmalarının gerçekleştirilebilmesi için katılımcıların birbirleriyle tartışabilmesi, sesli düşünerek, değerlendirme yaparak, eleştirerek vb. her türlü düşünsel ve sözel boyutta çalışmalar yapılması amaçlanır. Bunların sağlıklı yapılabilmesi için de grup üyelerinin yeterli düzeyde iletişim becerisine sahip olması ve yerine getirmesi gereken ilk eylemlerindedir. Aksi takdirde, yapılan çalışmalardan beklenen verimin alınması beklenmemelidir (Orta, 2009: 185).

Drama uygulamalarında iletişimin her ögesi kullanılır. Yaratıcı drama etkinliklerinin tümü sözlü ve sözsüz iletişime dayanır. Bu sürece katılanlar iletişim sürecinde öncelikle kendi düşüncelerinin, duygularının ve bedeninin farkına varır. Birey olarak kendinin farkındalığına sahip olmak ve bu farkındalıkla diğer insanlara bakmak kişinin ilişkilerini olumlu yönde etkiler (Arslan vd., 2010). Kendine ve başkanlarına güven duygusu gelişmiş birey bir grup içinde yer almanın da hazzını alarak sosyalleşmenin anlamını da kavrayacaktır (Akoğuz, 2002: 63).

Yaratıcı drama çalışmaları sürecinde, kişiler birbirleriyle, küçük gruplarla, başka gruplarla, drama lideriyle, lider kişiyle canlandırdıkları karakterler sürekli iletişim halindedirler. Bu çalışmaların amacı, birlikte üretmek, paylaşma ve bu paylaşımdan ortak yarar ve paydalar çıkarmaktır. Yaratıcı drama etkinliklerinin sonunda yapılan değerlendirmeler de iletişimin gelişimine katkı sağlamaktadır (Orta, 2009, s. 185). Yetkinliklerin kazandırılmasında ve İngilizce eğitiminde yaratıcı drama yöntemi ve tekniklerinden faydalanmak, başvurulması gereken en etkin yöntem, pek çok duyuşsal ve bilişsel alana hitap eden yaratıcı dramadır. Öğrencilerin keyif aldıkları, oyun oynadıkları bir ortamda, yetkinlikleri ve dili kendiliğinden ve doğal bir akış içinde öğrenmesi mümkün olabilmektedir.

Eğitimdeki diğer tekniklerle birlikte, yaratıcı drama yöntemini etkili bir şekilde kullanarak Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri öğrencilerine müfredatta yer alan kişisel yetkinlik ve İngilizce konularının içinde geçen kavramları yaşamın bir parçası olarak sunmak, farkındalıklarını artırmak ve iletişimde

rahatlık kazanmalarını sağlamak amacıyla yapılan çalışma sonucunda öğrencilerin etkinliklerin gelişimi ve yabancı dilin kullanımında da aktif olmalarını ve öğrendiklerini kullanmaları zgven kazanmalarına destek verdiği bulgusuna ulaşılmıştır. Çalışma sonucuna paralel bir şekilde İngilizce ğreniminde yaratıcı drama kullanılan öğrencilerin özgüvenlerinin arttığı sonucuna ulaşan araştırmalar (O'Hara, 1997; Farris ve Parke, 1993) mevcuttur. Kabin Hizmetleri ğrencileri yetkinlik ve İngilizce derslerinden sonra öğrendikleri konularının yaratıcı drama yöntemiyle işlenmesinden oldukça memnun kaldıklarını belirtmişlerdir. Uygulamalar sırasında tüm grupların çalışmalara aktif bir şekilde katıldığı, derse ve konulara karşı istekli oldukları, çalışmalardan yüksek düzeyde memnun oldukları gözlemlenmiştir. Bu derslerin İngilizce uygulandığı sınıflarda İngilizce düşünebilme ve konuşabilme becerilerinde büyük gelişme gözlenmiştir. Çalışmanın sonuçları ilgili alan yazında yer alan araştırmalarla (Kardash ve Wright, 1987; Flennoy, 1992; ıtak, 2003; zbahar, 2007; Kılıç ve Tuncel, 2009; Su Bergil, 2010) uyumludur. Drama ile İngilizce ğrenimi öğrencilerin yazma becerilerini de olumlu etkilemektedir (Robbie, 1997: 51).

Yaratıcı drama yöntemi ile öğrenciler bir bakıma hayatın provasını yaparlar ve bu sayede birçok kazanım elde ederler. Hayal gleri gelişir, sosyal gelişime katkı sağladığı için sosyal rollere hazırlanırlar, sorumluluk bilinci oluşur, başkaları ile olumlu ilişkiler kurarak paylaşmanın ne kadar önemli olduğunun farkına varırlar, deneyim kazanırlar, düşüncelerini rahatça ve özgürce ifade edebilecekleri platformlarda yer alırlar. Tüm bu kazanımlara ulaşırken yaratıcı dramının yöntem ve tekniklerinin katkılarıyla İngilizcenin konuşulduğu ortamlarda kendilerini etkin bir şekilde ifade edebilecek hale gelirler. Konuları yaratıcı drama sırasında gerçekleştirdikleri canlandırmalarla işleyen öğrenciler hem yetkinlikleri içselleştirmekte hem de günlük yaşamda kullanılan dil öğrenmektedir. Bu metot ile öğrencilerin edinimleri daha kalıcı hale gelmektedir (Flennoy, 1992).

Bu alışma, Kabin Hizmetleri ğrencilerinin kişisel yetkinliklerine, özellikle de iletişim, zgven ve İngilizce iletişim yetkinliğine katkı sağlanabileceği gerekçesiyle geliştirilmiştir. Havacılık gibi uluslararası alanda kaliteli hizmet verilmesi gereken bir dalda çalışmayı planlayan Meslek Yüksek Okulu Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri ğrencilerinin hem Türkçe hem de İngilizce dilde iletişim becerilerinin ve iyi olma halinin artırılması, dünyada ve ülkemizde hızla dönüşen ekonomik ve toplumsal hayatın gereksinimlerini anlamaları ve buna uygun yetkinlikleri zamanında edinebilmeleri büyük önem taşımaktadır. Bu ğrencilerin kendilerine ayna tutarak daha iyi tanımalarına ve yetkinliklerini geliştirerek mesleki olarak yeterliliklerini artırmalarına, işe alımlarda ve çalışma hayatlarında daha başarılı olmalarına yardımcı olacaktır.

Ülkemizde Meslek Yüksek Okullarının amacı iki yıl içinde gençlerin bir meslek edinebilmesi ve hayata atılmasıdır. Günümüz dünyasında iletişimin ve rekabetin çok yüksek olduğu işe yaşamında yalnızca mesleki bilgi sahibi olmak yeterli olmamaktadır. Gençlerin yetkinliklerinin artırılması ve yabancı bir

dili kullanabiliyor olmaları meslek edinmeleri ve edindikleri bu meslekte başarılı olmalarını sağlanmaktadır. Yetkinliklerin derslerin yanı sıra içselleştirilebilmesi ve yaşamda kullanılabilmesi için yeni metotlara ihtiyaç duyulmaktadır. Geleneksel dil öğretim metotları, öğrencilerin bu dili etkin kullanmalarına yeterli olamamaktadır. Ülkemiz gençlerinin yaşadığı en büyük zorluklardan biri de yabancı dili öğrenebilmektir.

Küreselleşmenin gereği olarak çağı yakalamak, çağdaş olabilmek için anadilin yanı sıra yabancı dil öğrenimine önem vermek gerekir. Günümüzde küreselleşme, ekonomik ve teknolojik gelişmeler İngilizceyi, küresel iletişimin ortak dili haline getirmiştir. Havacılık sektöründe kullanılan dil de İngilizcedir. Hedef öğrenciler için İngilizce işe alımlarda ilk zorunlu şart olarak görülmektedir.

Gençler içinde buldukları ortamlar da kabul görme kaygısı yaşarlar ve bu kaygı içe kapanmaya ve başarı gösterememeye kadar götürebilir. Yaratıcı drama yöntemi, gençlerin kendilerini rahatça ifade edebilecekleri güvenli bir ortamda; karar verme, iletişim kurma, grupla birlikte hareket etme becerileri gelişir.

Yaratıcı dramının tüm Meslek Yüksek Okullarında zorunlu ders statüsünde yer almasının eğitim ve öğretime büyük bir katkı sağlayacağını düşünülmektedir.

Çalışmanın katılımcı sayısının az olması araştırmanın en önemli kısıtlarıdır. Çok daha fazla katılımcı ve farklı dersler kapsamında yapılacak çalışmalar daha kapsamlı sonuçlara ulaşılmasını sağlayacaktır.

İlerleyen çalışmalar için sunulan öneriler aşağıda sıralanmıştır:

- Meslek Yüksek Okulları Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri için yabancı dil öğretiminde, "Yaratıcı Drama" zorunlu ders statüsünde yer almalıdır.
- Üniversitelerin drama dersinin verimli işlenebileceği sınıfları olmalarıdır.
- Üniversitede görev yapan akademisyenlerin yaratıcı drama ile ilgili farkındalıkları artırılabilir.
- İletişim, Yolcu İlişkileri, Ekip Kaynak Yönetimi, Nezaket ve Protokol gibi ders içeriklerinin Yaratıcı Drama içinde yer alması sağlanmalıdır.
- Yetkinlik derslerini veren hocaların drama uygulamalarına destek vermesi ve iş birliği içinde olması gereklidir.
- İngilizce ders kitaplarını hazırlayan komisyonun içinde mutlaka yaratıcı drama uzmanları yer almalıdır.
- İngilizce ders müfredatı hazırlanırken, drama yöntemine uygun plan ve programlar hazırlanmalıdır. Kişisel yetkinlik İngilizce ders kitaplarının öğretmen kılavuz kitapları, yaratıcı drama yöntemi ile ilişkilendirilerek hazırlanmalıdır. İngilizce öğretmenlerine hizmet içi eğitimler veya seminerler düzenlenmelidir.

KAYNAKÇA

Adıgüzel, Ö. (2006). Yaratıcı drama derslerine (okul öncesinde drama ve ilköğretimde drama) ilişkin tutum ölçeği geliştirilmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1 (2), 7-16.

Adıgüzel, Ö. (2015). *Eğitimde yaratıcı drama* (6. Baskı). Ankara: Pegem Yayınevi. İstanbul.

Akoğuz, M. (2002). *İletişim becerilerinin geliştirilmesinde yaratıcı dramanın etkisi*. Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Arslan, E., Erbay, F., & Saygın, Y. (2010). Yaratıcı drama ile bütünleştirilmiş iletişim becerileri eğitiminin çocuk gelişimi ve eğitimi bölümü öğrencilerinin iletişim becerilerine etkisinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (23), 1-7.

Çam, S. (1997). *İletişim becerileri eğitimi programının öğretmen adaylarının ego durumlarına ve problem çözme becerisi algılarına etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Çıtak, B. (2003). *Drama yoluyla çocuklara İngilizce drama öğretimi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Dökmen, Ü. (1996). *Sanatta ve günlük yaşamda iletişim çatışmaları ve empati*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.

Farris, J. P. , & Parke, J. (1993). To be or not to be: What students think about drama. *The Clearing House*, March/April, 231-234.

Flennoy, A. J. (1992). *Improving communication skills of first grade low achievers through whole language, creative drama different styles of writing*. Thesis, Nova University, Florida.

Hollingsworth, P.M.- Hoover, K.H. (1999). *İlköğretimde öğretim yöntemleri*. Çev. Tanju Gürkan T. Ankara. A.Ü. Rektörlüğü Yayınları.

Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.

Kardash, C. A. , & Wright, L. (1987). Does creative drama benefit elementary school students; A meta-analysis. *Youth Theatre Journal*, 1(3), 11-18.

Kılıç, Ş. & Tuncel, M. (2009). Yaratıcı dramanın İngilizce konuşmaya ve tutuma etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi*, 9(2), 55-81.

Köksal Akyol, A. (2003). Drama ve Dramanın Önemi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1 (2), 179-190.

Levent, T. (1999). Drama kültürü oluşturmak. eğitimde tiyatrodan yaratıcı drama. *Çağdaş Drama Derneği Bülteni*, 2: 7-9.

O'Hara, M. (1997). *Process and Product: Some Perspectives on the Effect of Presentation and Performance in Preparing PGCE Secondary English Students to Teach Drama*. *Researching Drama and Theatre in Education*, International Conference, University of Exeter, April 8th-12th.

Orta, A. Z. (2009). *Etkili iletişim sürecinde kişilerarası iletişim becerileri ve yaratıcı drama uygulama örneği*. Doktora tezi, Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dinler Tarihi Anabilim Dalı, İstanbul.

Önder, A. (1999). *Yaşayarak öğrenme için eğitici drama*. Epsilon Yayıncılık. İstanbul.

Özbahar, S. Y. (2007). *Yaratıcı drama ile İngilizcede sözcük öğretimi*. Çağdaş Drama Derneği Yaratıcı Drama

Liderlik/Eğitmenlik Programı Yayımlanmamış Bitirme Projesi, Ankara.

Uygur, N.(1996). *Kuram-eylem bağlamı: çözümleyici bir felsefe denemesi*. Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

San, İ. (1996). Yaratıcılığı geliştiren bir yöntem ve yaratıcı bireyi yetiştiren bir disiplin: eğitsel yaratıcı drama. *Yeni Türkiye Dergisi Eğitim Özel Sayısı*, 7, 148-160.

Su Bergil, A. (2010). *İngilizce öğretiminde konuşma becerilerini geliştirmeye yönelik alternatif bir teknik: Yaratıcı drama*. Yüksek lisans tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.

Üstündağ, T. (1996). Yaratıcı Dramanın Üç Boyutu. *Yaşadıkça Eğitim*, 49, 19-23.